

Рожнова Т. Є.,
кандидат педагогічних наук, старший викладач
кафедри педагогіки, психології та управління
навчальними закладами
(ЖДУ імені Івана Франка, м. Житомир)
e-mail: Rognova_T65@mail.ru

Інноваційний аспект в управлінні вищим навчальним закладом на засадах інноваційних технологій

У статті розкриті теоретичні основи та здійснено аналіз принципу інноваційності, як одного з аспектів управління вищим навчальним закладом на засадах інноваційних технологій в контексті демократизації суспільства, розвитку ринкових відносин. Проаналізовано нормативно-правову базу забезпечення інноваційної діяльності. Визначені причини, що сприяють появі інновацій з урахуванням сучасних вимог до системи управління освітою. Відведене місце виокремленню найбільш значущих наукових ідей, які покладені в основу інновацій в управлінському процесі, розкрито зміст управлінських понять та особливостей становлення науки управління.

Актуальність теми дослідження обумовлена сучасним станом розвитку національної системи освіти в Україні, який характеризується докорінними змінами, які відбуваються в усіх сферах життя нашого суспільства. Характерною ознакою цього періоду є творчий пошук інноваційних технологій у педагогічній та психологічній науці з метою вироблення політики стратегічного управління розвитком системи національної освіти України, яка є складним ієрархічним утворенням, базовим для соціально-економічного розвитку суспільства, і включає дошкільну, позашкільну, загальноосвітню, професійно-технічну, вищу і післядипломну складові [1, с. 93].

У вітчизняній науці з'явилися нові галузі педагогічного знання: педагогічна інноватика (В. Паламарчук), педагогічні технології (І. Дичківська, С. Сисоєва, О. Пехота), педагогічний менеджмент (В. Маслов), стратегічний менеджмент в освіті (Г. Дмитренко), адаптивне управління в освіті (Г. Єльнікова), особистісно-орієнтована педагогіка (І. Бех, С. Подмазін, О. Савченко, І. Якиманська), система відкритої освіти і дистанційного навчання (В. Олійник), управління інноваційним процесом (Л. Ващенко), менеджмент освітніх інновацій (Л. Даниленко) [2].

Аналіз процесів розвитку в усіх сферах людської діяльності свідчить, що їх основою є різного роду інновації, які використовуються в науці й практичній діяльності. Це стосується і сфери вищої освіти, зокрема ВНЗ, для яких інновації виступають рушійною силою. Природно, що інноваційними процесами необхідно цілеспрямовано й ефективно управляти.

Тому значна увага науковців і практиків зосереджена на використанні інноваційних технологій, принципів у діяльності всіх типів і видів навчальних закладів, включаючи ВНЗ.

Як свідчить науково-педагогічний аналіз, всі ці розробки недостатньо враховують швидкісні зміни, що відбулися в діяльності ВНЗ наприкінці ХХ ст. – початку ХХІ ст. Зокрема, поза увагою вчених залишилися питання управління ВНЗ на засадах інноваційних технологій, обґрунтування засобів і методів інноваційного розвитку ВНЗ, використання принципу інноваційності та інновацій в управлінні вищими навчальними закладами на засадах інноваційних технологій.

Усе викладене вище зумовило вибір теми статті **«Інноваційний аспект в управлінні вищим навчальним закладом на засадах інноваційних технологій»**.

Мета статті: здійснити теоретичний аналіз становлення науки управління; розглянути принцип інноваційності в управлінні вищим навчальним закладом на засадах інноваційних технологій в контексті демократизації суспільства, розвитку ринкових відносин; виокремити найбільш значущі наукові ідеї, які покладені в основу інновацій в управлінському процесі.

Завдання статті: науково обґрунтувати принцип інноваційності в управлінні вищим навчальним закладом; визначити причини, що сприяють появі інновацій з урахуванням сучасних вимог до системи управління освітою.

Виклад основного матеріалу дослідження. У контексті дослідження важливим аспектом аналізу теоретичних основ інноваційних процесів в управлінні ВНЗ (закономірностей, принципів, видів, функцій, методів, форм) виступає правильне розуміння змісту науки про управління в історичній логіці її розвитку як провідного чинника прогресу матеріального виробництва [3; 4; 5; 6].

Початковий етап становлення загальної науки управління пов'язується з ім'ям Ф. Тейлора, який на початку ХХ століття розробив теорію та методологію наукової організації праці. Обґрунтована Ф. Тейлором теорія наукового управління стала свого роду фундаментом інтелектуальної науково-технічної революції. Ф. Тейлором, Ф. Гільбретом, Л. Гільбрет, Г. Ганттом вперше розроблено концепцію наукового управління, в основу якої покладено: наукові методи та технологічні стандарти; принципи відбору робітників із урахуванням їх здібностей; забезпечення належного рівня їхньої освіти й розвитку; психологічна сумісність, співробітництво й кооперація робітників з роботодавцями; раціональне використання праці робітників і засобів виробництва. Послідовником становлення науки управління є Г. Емерсон, який здійснив спробу раціоналізувати трудову діяльність, досягти підвищення продуктивності праці через нормування, облік, організацію та налагодження соціальних відносин на підприємстві [7].

Науковий інтерес у першій чверті ХХ ст. викликала неокласична (адміністративна) школа управління, яка вивчала зміст діяльності організації на основі створення універсальних принципів управління. Її розвиток пов'язується з діяльністю А. Файоля, який розробив принципи і функції адміністративного управління, довів необхідність виділення управлінської діяльності як особливого об'єкта дослідження, показав значення формальної структури організації. Головний внесок Файоля полягає в тому, що організацію він розглядав як процес, що складається з основних функцій: планування, організації, мотивації, контролю, координації, об'єднаних процесами комунікації – спілкуванням, обміном інформацією – і прийняттям рішень [8, с. 35].

Подальшому розвитку теорії менеджменту сприяло виділення школи поведінкових наук у 30–50-х роках ХХ ст., яка ґрунтується на врахуванні різних аспектів соціальної взаємодії, характеру влади та авторитету організаційних структур, ієрархічної структури потреб, визначенні факторів впливу на трудову поведінку людини, встановлення балансу між виробничими та соціальними потребами людини, мотивації, налагодженні взаємодії системи з оточуючим середовищем (Д. Мак-Грегор, Ф. Герцберг, К. Роджерс, М. Туган-Барановський, А. Маслоу, Р. Блейк, Дж. Мутон, Р. Лайкерт).

Значним етапом професіоналізації управління стало виникнення емпіричної (кількісної, прагматичної) школи та нової школи, які об'єднали наукові положення і концепції в універсальну теорію менеджменту (П. Друкер, Р. Девіс, Л. Ньюмен, Лі Якокка, Т. Санталайнен, Г. Саймон, Д. Марч, Р. Акофф, Л. Берталанфі, С. Бір, Р. Маклер, Дж. Моррісей, Ч. Перроу, Р. Дафт та ін.).

Зарубіжні теорії управління соціальними системами (організаціями) розвивалися у жорсткій конкурентній боротьбі в умовах ринкової економіки, як стверджує С. Ніколаєнко [9].

Теоретичний аналіз наукових шкіл менеджменту, проведений нами, дає змогу ґрунтовніше розкрити особливості та специфіку управління освітою в Україні. Зокрема, питання управління освітою досліджувалися в Науково-дослідному інституті педагогіки УРСР Д. Румянцевою, Ю. Вороніним, Н. Островерховою, П. Дроб'язком, М. Легким, О. Міщенком, а також ученими і керівниками різних освітянських структур – Є. Березняком, В. Бондарем, О. Боднар, М. Дарманським, Д. Дейкуном, М. Гриньовою, І. Жерносеком, Б. Кобзарем, В. Колібабчуком, В. Масловим, В. Мельник, В. Пуцовим, М. Сметанським, Г. Федоровим та ін. Виявлено також, що в перехідний період соціально-історичного розвитку України (90-ті роки ХХ століття) формується інноваційний погляд на управління освітою як на багатогранне та універсальне явище. Цей етап і донині є етапом «теоретичної акумуляції», характерними ознаками якого стало поглиблення теорії управління освітою, створення та конструювання прогностичних моделей управління освітніми процесами відповідно до світових тенденцій глобалізації та європейської освітньої інтеграції [2].

Нові погляди на управління освітою запропонували у своїх дослідженнях В. Афанасьєв, В. Бондар, Л. Ващенко, Л. Даниленко, Г. Єльнікова, Л. Калініна, В. Маслов, Н. Ничкало, С. Ніколаєнко, Є. Павлютенков, В. Пікельна, В. Олійник та ін. Ми підтримуємо позицію цих науковців, які розглядають управління освітою в контексті соціальних трансформацій як особливий вид людської діяльності, що відбувається в умовах постійних змін внутрішнього та зовнішнього середовища і цілеспрямовано впливає на керовану систему для забезпечення її стабільного функціонування й послідовної реалізації мети в межах заданих параметрів на основі закономірностей дії механізмів управління й самоуправління [5, с. 10–11].

У «Великому тлумачному словнику сучасної української мови» дається таке визначення управління: «спрямовувати діяльність, роботу кого-, чого-небудь; бути на чолі когось, чогось; спрямовувати хід, перебіг якогось процесу; впливати на розвиток, стан чого-небудь» [10, с. 518].

У теорії менеджменту термін «управління» визначається як «цілеспрямований вплив на процес, об'єкт, систему з метою збереження їх стійкості або переведення з одного стану в інший» [11, с. 11].

В. Афанасьєва стверджує, що «управління – це передусім усвідомлена діяльність людини, яка переслідує свої цілі. І не просто діяльність, а той особливий її різновид, який пов'язаний із виробленням рішення, з організацією, спрямованою на втілення рішення у життя, з регулюванням системи відповідно до заданої мети, з підбиттям підсумків діяльності, з систематичним отриманням, переробкою та використанням інформації». За визначенням В. Маслова управління представлено як «сукупність взаємозв'язаних, взаємодіючих елементів, скоординованих заходів, спрямованих на досягнення певної мети» [12, с. 26]. Г.Єльнікова трактує, що «управління – це особливий вид людської діяльності в умовах постійних змін внутрішнього та зовнішнього середовища, який забезпечує цілеспрямований вплив на керовану систему для збереження і впорядкування її в межах заданих параметрів на основі закономірностей її розвитку та дії механізмів самоуправління» [5].

Слід погодитись з думкою Л. Ващенко, яка вважає, що управління навчальним закладом має відбуватися на основі таких положень: «продукування та впровадження інноваційних змін з урахуванням регіональної специфіки, її соціально-економічного, адміністративного, освітньо-культурного потенціалу; інноваційні процеси розгортаються на основі створення системної організації нововведень, забезпечення умов їх науково-методичного супроводу» [13].

В. Мельниченко характеризує управління навчальним закладом як спеціальний вид діяльності, який забезпечує досягнення мети навчального закладу, враховуючи специфіку галузевих, регіональних та місцевих обставин.

Застосовуючи зазначене вище до вищих навчальних закладів, управління слід розглядати як безпосереднє керівництво людьми, що здійснюють, з одного боку, розробку і постановку завдань, а з другого боку – їх виконання для забезпечення належного рівня навчально-виховного та навчально-виробничого процесу і досягнення оптимальних результатів діяльності. З урахуванням динаміки інноваційних процесів у системі вищої освіти такий підхід, на нашу думку, забезпечує керуючий вплив та взаємодію суб'єкта та об'єкта управління ВНЗ.

Водночас функціонування системи вищої освіти України в умовах нових ринкових відносин виявило гостру потребу якісної зміни всієї вертикалі управління. Суть проблеми полягає в суперечності між адміністративно-командною системою управління ВНЗ та тими вимогами, які диктує сучасне професійне середовище, що стрімко трансформується в умовах інноваційних перетворень виробничої сфери. Від процесів, що відбуваються в управлінні ВНЗ, залежить якісний рівень модернізації системи вищої освіти в Україні. У свою чергу, рівень модернізації управління ВНЗ залежить від рівня застосування інноваційних технологій, що підтверджується багатьма дослідниками (Л. Ващенко [13], Л. Даниленко [4], В. Зайчук, І. Зязюн, С. Ілляшенко, Я. Камінецький, П. Кухарчук, С. Ніколаєнко [9], В. Олійник, Л. Петренко, В. Полієва, В. Радкевич, О. Щербак).

Із урахуванням логіки дослідження розкриємо тлумачення поняття «інновація», «педагогічна інновація», «принцип інноваційності».

Заслуговує на увагу позиція Л. Ващенко, яка у своїй монографії «Управління інноваційними процесами в загальній середній освіті регіону» доводить, що «в педагогічній теорії та практиці здебільшого використовують поняття «інновації» (*innovation*), що дослівно перекладається як «в нове». У контексті дослідження перейдемо до розгляду педагогічних інновацій як складових загальних суспільних процесів. Слід відмітити, що педагогічні інновації стали предметом вивчення в кінці 50-х років ХХ століття на Заході та в останні два десятиріччя – в країнах СНД. Сьогодні існує понад 40 визначень поняття «педагогічна інновація». Ми наведемо визначення Л. Даниленко, яка трактує педагогічну інновацію, як «нову чи вдосконалену педагогічну систему, складові якої є органічним поєднанням навчання, виховання й розвитку вихованців» [4, с. 34]. Аналізуючи визначення науковців, ми зробили власне узагальнення даного поняття: *педагогічна інновація – це нова або вдосконалена система педагогічної діяльності, що забезпечує якісні зміни як в управлінні навчальним закладом, так і в навчально-виховному та навчально-виробничому процесі* [2, с. 29].

Як зазначає Л. Даниленко «принцип інноваційності в управлінні ВНЗ демократизує і децентралізує управлінський процес, сприяє розвитку самостійності керівників у прийнятті управлінських рішень, створенню творчих груп учителів, які можуть стати самостійними суб'єктами управління з частковою автономією» [14].

Результати аналізу наукової літератури дали змогу визначити причини, що сприяють появі інновацій, а саме: зміна зовнішнього оточення, технологічні вимоги, конкуренція, нові організаційні структури, підвищення престижу організації, потреби ринку, ресурсне забезпечення управління тощо. При цьому саме конкуренція примушує організацію брати участь у формуванні ринку новацій за такими напрямками, як: розвиток власної наукової, науково-технічної та експериментальної бази; проведення досліджень на коопераційних засадах з іншими організаціями; оформлення замовлень на проведення науково-дослідних і експериментальних робіт іншою організацією; придбання ліцензії на право виробництва товарів чи надання послуг. Це повною мірою стосується діяльності освітніх організацій, у тому числі ВНЗ, на ринку праці.

Для успішної реалізації інноваційної діяльності в Україні розроблено відповідну нормативно-правову базу. Її основу складають: Конституція України, закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», «Про інноваційну діяльність», «Про наукову і науково-технічну експертизу», «Про пріоритетні напрямки інноваційної діяльності в Україні», «Про Державну цільову програму розвитку професійно-технічної освіти на 2011–2015 роки тощо.

Так, в Законі України «Про пріоритетні напрямки інноваційного розвитку України» сучасний стан розвитку національної системи освіти в Україні характеризується докорінними змінами, які відбуваються в усіх сферах життя нашого суспільства. Характерною ознакою цих змін є творчий пошук інноваційних технологій у педагогічній та психологічній науці з метою вироблення політики стратегічного управління розвитком системи національної освіти України, яка є складним ієрархічним утворенням, базовим для соціально-економічного розвитку суспільства і включає дошкільну, позашкільну, загально-освітню, професійно-технічну, вищу і післядипломну складові.

Законом України «Про інноваційну діяльність» передбачено, що об'єктами інноваційної діяльності є: інноваційні програми і проекти; нові знання та інтелектуальні продукти; виробниче обладнання та процеси; інфраструктура виробництва і підприємництва; організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва чи соціальної сфери.

У Законі України «Про наукову і науково-технічну експертизу» зазначено, що об'єктами наукової та науково-технічної експертизи можуть бути проекти, програми, пропозиції різного рівня, щодо яких необхідно провести науково обґрунтований аналіз і дати висновок про доцільність їх прийняття, впровадження,

подальшого використання. Зазначене повною мірою стосується сфери вищої освіти і, зокрема, діяльності ВНЗ в умовах об'єктивного процесу змін у суспільно-економічному житті країни. За таких вимог однією з основних функцій керівника ВНЗ стає управління навчальним закладом на засадах інноваційних технологій. Керівникам у своїй діяльності слід керуватись вищезазначеними положеннями законів України, забезпечуючи ефективну діяльність ВНЗ в умовах соціально-економічних перетворень в країні. За таких вимог однією з найважливіших функцій керівника ВНЗ стає управління навчальним закладом на засадах інноваційних технологій.

Важливо також виокремити найбільш значущі наукові ідеї, які покладені в основу інновацій в управлінському процесі: особистісно-орієнтована організація навчально-виховного процесу в ЗНЗ (М. Гузик), громадсько-державне управління системою освіти в регіоні (П. Хобзей), адаптивне управління системою освіти (Г. Сльникова), проектно-інвестиційне управління закладом освіти (Л. Даниленко), управління інноваційним розвитком загальної середньої освіти в регіоні (Л. Ващенко), модель професійної компетентності керівника навчального закладу (В. Маслов), цільове управління освітою на основі кваліметричного підходу (Г. Дмитренко), інноваційні моделі підвищення кваліфікації управлінських і педагогічних кадрів освіти (В. Олійник), управління інноваційним розвитком системи освіти (С. Ніколаєнко) [2].

Наше дослідження показало, що інноваційні процеси в системі вищої освіти насамперед потребують оптимізації управлінської діяльності в умовах її постійного розвитку. Стає очевидним, що найбільш ефективними засобами оптимізації управління ВНЗ сьогодні слід визнати управлінські технології.

Інноваційність технології визначається, головним чином, встановленням нових системоутворюючих зв'язків між вже існуючими науковими категоріями та їх поглибленою змістовною трактовкою щодо їх більш ефективного використання в системі управління ВНЗ.

За таких обставин важливим постає формування у керівника ВНЗ вміння застосовувати в управлінні принцип інноваційності, який є одним з пріоритетних і розкривається у практичній діяльності через такі прояви: підтримку інноваційної ініціативи, творчості, самодіяльності і самостійності об'єктів управління; організовану інноваційну зміну станів системи управління ВНЗ; перехід від стихійних механізмів перебігу інноваційних управлінських процесів до свідомо керованих; інформаційну, матеріально-технічну, науково-методичну, кадрову забезпеченість реалізації основних станів інноваційних управлінських процесів; прогнозування зворотних або незворотних структурних змін в системі управління ВНЗ; посилення стійкості інноваційних управлінських процесів; прискорення розвитку інноваційних процесів в управлінні ВНЗ в умовах стратегічних змін та перетворень у галузі вищої освіти.

Надамо характеристику їх змісту.

Підтримка інноваційної ініціативи об'єктів управління забезпечується керівником закладу ВНЗ у разі подання на вчену раду будь-яким науково-педагогічним працівником, у тому числі і науковим консультантом, або групою працівників відповідної педагогічної інновації.

Ініціювати педагогічну інновацію можуть не лише науково-педагогічні працівники, а й керівники закладу освіти й інших органів управління освітою.

За визначенням Л.Даниленко, інновації, які суттєво змінюють освітній процес, визначаються нами як освітні; інновації, які суттєво змінюють педагогічний процес, - як педагогічні[4, с. 7].

Підтримка творчості з боку керівника ВНЗ забезпечується під час проведення ним систематичних конкурсів на кращу науково-методичну розробку серед науково-педагогічних працівників та виставок, які проводяться в системі науково-методичної роботи закладу освіти (району, міста, держави).

Підтримка самодіяльності об'єктів управління з боку керівника ВНЗ можлива за умови сформованої команди педагогів-одномумців, спрямованих у своїй професійній діяльності на досягнення спільної мети-всєбічного розвитку особистості студента і формування його конкурентоспроможності.

Підтримка самостійності об'єктів управління забезпечується керівником закладу освіти у формі наказу чи розпорядження, в якому передається частина управлінських повноважень відповідній групі науково-педагогічних працівників для виконання будь-яких нових зобов'язань. Як правило, такими зобов'язаннями є завдання розробки чи впровадження педагогічних інновацій, а групами, які є частково самостійними (можливо навіть з окремим розрахунковим рахунком у банку), є групи проєктантів педагогічних інновацій, які підпорядковуються безпосередньо науково-методичній раді закладу освіти, працюють спільно з науковими консультантами, науковими установами. Практично кожна група творчих науково-педагогічних працівників може стати частково суб'єктом управління.

Організована інноваційна зміна станів управління ВНЗ передбачає певну систему діяльності, яка охоплює етап підготовки до зміни стану системи освіти й етап реалізації цих змін.

Підготовка до змін у системі вищої освіти передбачає висунення, обґрунтування головної мети запланованих змін, визначення засобів і умов, за допомогою яких цю мету буде реалізовано. Найскладнішим і найважливішим є забезпечення змін у системі освіти відповідними засобами: новими підручниками, науково-методичними розробками, підготовленими кадрами, необхідним матеріально-технічним устаткуванням, науково-методичної бази. Цей принцип є одним з базових при здійсненні різноманітних реформ і модернізацій.

Перехід від стихійних механізмів перебігу інноваційних процесів до свідомо керованих передбачає визначення і відпрацювання ефективного механізму свідомого управління зміною станів. Створення дієвого механізму повинно відбуватися у різних напрямках.

Інформаційна, матеріально-технічна, кадрова забезпеченість реалізації основних етапів інноваційних управлінських процесів передбачає їх обов'язкове інформаційне, матеріальне, кадрове забезпечення на кожному з основних етапів. Зокрема, створення педагогічних інновацій вимагає достатнього потенціалу творчих людей у колективі, здатних виступити їх авторами чи співавторами. Це потребує відповідної науково-методичної та матеріально-технічної бази.

Прогнозування зворотних або незворотних структурних змін в інноваційному соціально-педагогічному середовищі враховує закон незворотної дестабілізації педагогічного інноваційного середовища, а також його цілісність та адаптаційні можливості. Інноваційне середовище без таких можливостей не може існувати і під натиском педагогічних інновацій руйнується. Тому закономірними є консервативні дії, які притаманні освітянам. Такі дії спрямовані на недопущення стихійних, передбачуваних змін, що можуть значно затримати реалізацію інноваційних процесів.

Посилення стійкості інноваційних освітніх процесів виявляється в тому, що при переході від стихійних процесів до керованих повинна посилюватися і стійкість інноваційних процесів, їх здатність до своєрідного самозахисту, самоадаптації.

Прискорення розвитку інноваційних процесів у вищих навчальних закладах розкриває ефективність організації та механізми реалізації інноваційних процесів. Він означає прогресування інноваційних змін унаслідок їх раціональних запроваджень у практику освітніх закладів.

Таким чином, теоретичний аналіз проблеми управління містить послідовний розгляд наукових підходів, принципів, розкриття загальних вимог, виявлення особливостей, що, зокрема, надає можливість зосередити увагу на розгляді питання застосування інноваційних технологій в управлінні ВНЗ, що є наступним етапом нашого дослідження.

Список використаних джерел та літератури

1. Про пріоритетні напрямки інноваційного розвитку України : Закон України від 16.01.2003 р. № 433-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 13. – Ст. 93.
2. Рожнова Т. Є. Управління професійно-технічним навчальним закладом на засадах інноваційних технологій: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.06 / Тетяна Євгенівна Рожнова. – К., 2012. – 285 с.
3. Бачинська Є. М. Організаційний механізм формування інноваційного освітнього простору в регіоні [Електронний ресурс] / Євгенія Миколаївна Бачинська. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/e-journals/NarOsv/2007-1/07_bemopr.htm. – Назва з екрана.
4. Даниленко Л. І. Основні проблеми освітньої інноватики в сучасній теорії і практиці / Лідія Іванівна Даниленко // Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи : зб. наук. праць / ред. кол. : Л. І. Даниленко (гол. ред.) [та ін.]. – К., 2000. – С. 6–1.2
5. Сльникова Г. В. Новий погляд на управління загальною середньою освітою / Галина Василівна Сльникова // Імідж сучас. педагога. – 2001. – № 3/4. – С. 28–30.
6. Луговий В. І. Управління освітою : навч. посіб. [для слухачів, аспірантів, докторантів спеціальності «Держ. управління»] / Володимир Ілларіонович Луговий. – К. : Вид-во УАДУ, 1997. – 302 с.
7. Кредисов А. И. История учений менеджмента / Анатолий Иванович Кредисов. – К. : ВИРА – Р, 2000. – 336 с.
8. Мармаза О. І. Інноваційні підходи до управління навчальним закладом / Олександра Іванівна Мармаза. – Х. : Основа, 2004. – 240 с.
9. Ніколаєнко С. М. Теоретико-методологічні основи управління інноваційним розвитком системи освіти України : монографія / Станіслав Миколайович Ніколаєнко. – К. : Нац. торг.-екон. ун-т, 2008. – 419 с.
10. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К. : Ірпінськ : ВТФ «Перун», 2001. – 1440 с.
11. Дафт Р. Менеджмент / Ричард Дафт ; пер. с англ. – СПб. : Питер, 2000. – 832 с.
12. Маслов В. І. Наукові основи та функції процесу управління загальноосвітніми навчальними закладами : навч. посіб. / Валентин Іванович Маслов. – Т. : Астон, 2007. – 150 с.
13. Ващенко Л. М. Управління інноваційними процесами в загальній середній освіті регіону : монографія / Людмила Миколаївна Ващенко. – К. : Видав. об'єднання «Тираж», 2005. – 380 с.
14. Даниленко Л.І. Управління інклюзивною школою на засадах менеджменту освітніх інновацій / Інклюзивна школа: особливості організації та управління: Навчально – методичний посібник/Кол.авторів: Колупаєва А.А., Найда Ю.М., Софій Н.З. та ін. За заг.ред. Даниленко Л.І., - К.:2007.- 128с

Рожнова Т. Е. Инновационный аспект в управлении высшим учебным заведением на принципах инновационных технологий

В статье раскрыты теоретические основы и осуществлен анализ принципа инновационности, как одного из аспектов управления высшим учебным заведением на принципах инновационных технологий в контексте демократизации общества, развития рыночных отношений. Проанализировано нормативно - правовую базу обеспечения инновационной деятельности. Определены причины, которые способствуют появлению инноваций с учетом современных требований к системе управления образованием. Отведено место выделению наиболее значимых научных идей, которые положены в основу инноваций в управленческом процессе, раскрыто содержание управленческих понятий и особенностей становления науки управления.

Rozhnova T. E. Innovative Aspect of Higher Educational Establishment Management on Basis of Innovative Technologies

The article deals with theoretical foundations and analysis of the innovativeness principle as one of the aspects of higher educational establishment management on the basis of innovative technologies within the context of society democratization and market relations development. Legal and regulatory framework of innovation activity support is analysed. The reasons that promote the innovations emergence are defined considering the modern requirements to the system of education management. The most important scientific ideas that are taken as a basis for innovations in the management process are singled out and the content of management concepts and the peculiarities of the management science establishing are defined.